

STUDIJSKA KNJIZNICA
NOVO MESTO

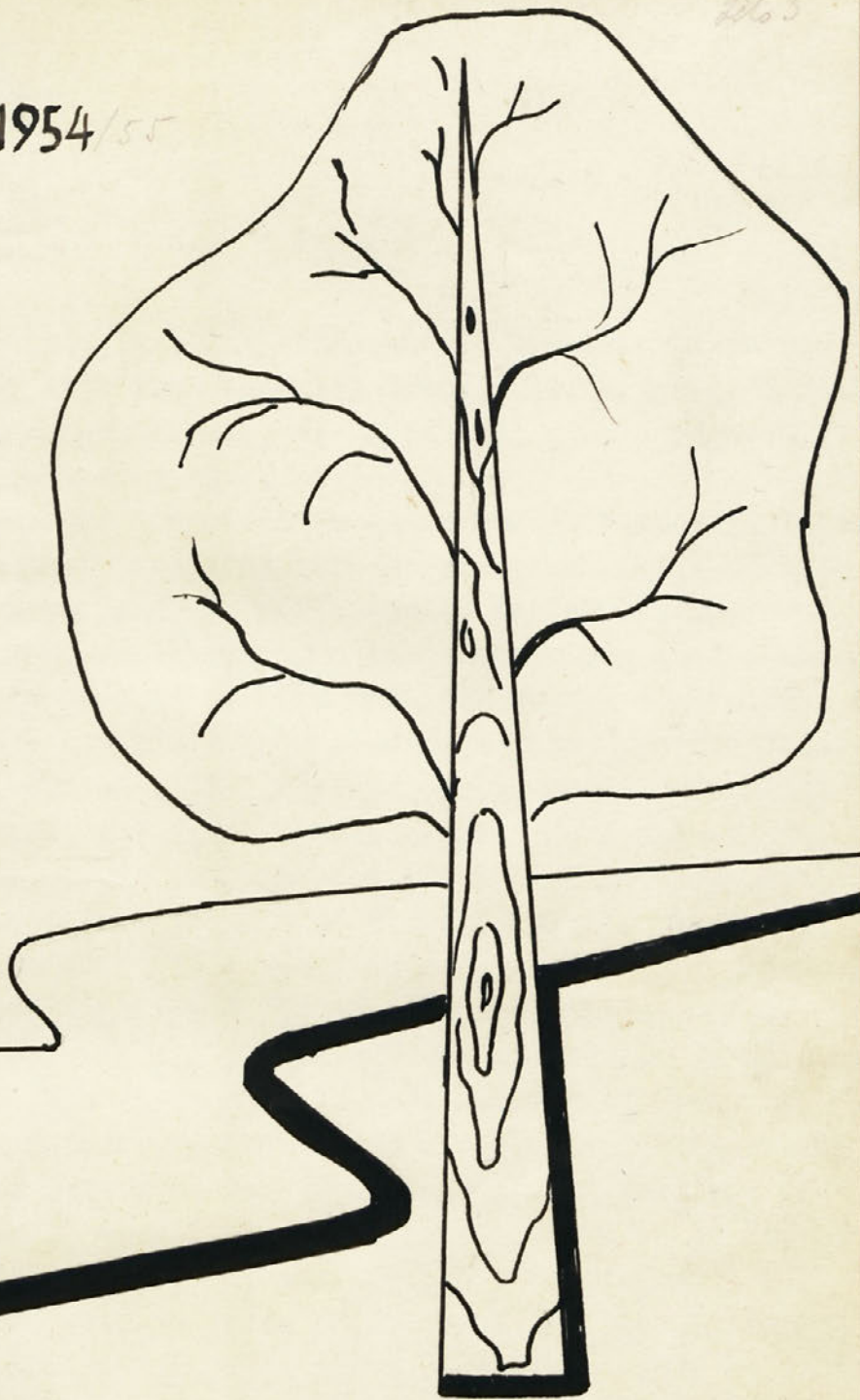
Ms 107

DECEMBER 1954/55

3/1

263

GLASILO
LITERARNEGA
KROŽKA GIMNAZI-
JA NOVO MESTO

STEZICE

Us 107
1116756

D 1956/1990

to, da nismo na svet samo trpet, toda tudi naxsamo plesat. Pri-
šli smo, Novak: In mi smo tista generacija, ki mora ustvariti
trdne gospodarske temelje, zagotoviti mora potomcem dostojno življenje,
Z r o k o n a s r c u, kajti nič več se ne sme zgoditi, da bi naši ljudje proda-
dajali svobodo za kruh.

Molk je ziato, toda ne vedno. Če ob napakah, ki se po-
navljajo, molčiš, si kriv prav tako kot tisti, ki jih dela. Na na-
ši šoli je toliko pomanjkljivosti, da je skrajni čas, spregovoriti
pošteno, čeprav morda trde besedo. v Knovo leto. Le na nekaj bi ra-
da opozori. Delo Mladinske organizacije ne zavodu je v zadnjih letih
skoraj zamrlo. Temu so v precejšni meri krivi funkcionarji sami, ker
svojih funkcij niso sprejeli kot znamenje dolžnosti, marveč bi
zgolj časti, kar je docela zgrešeno. Bile so sicer sem pa tja mla-
dinske konference, na katerih so bili sprejetá sklepi o marsičem,
med drugim tudi sklep o vključevanju mladine v razne krožke. Toda
storilo se je malo, skoraj nič. Tradicija je, da spravi gimnazija
na oder vsako leto vsaj eno dramsko delo. Lani tega nismo mogli,
čeprav smo poskusili, čemur je bila spet kriva mlačnost sodelavcev.
Literarni krožek šteje cele tri člane! Stari krožkarji nismo bili
nikdar mnenja, naj krožek zdržuje samo tiste dijake, kisami pišejo.
Vedno smo želeli, naj bi bil naš krožek nekako ognjišče, okrog
katerega bi se zbirali vsi ljubitelji besedne umetnosti. Tu bi se
razpravljalo o aktualnih vprašanjih iz naše kakor tudi svetovne
književnosti, zlasti moderne. Vse to bi se dalo storiti, toda za kaj
takega manjka volje. Delo v krožku je zvezano s težavami, kar ve-
va iz lastnih izkušenj, toda treba je vztrajati, treba se je žrtvo-
vati, to pa je morda tudi največ, česar se boš v krožku naučil.

Dialektika uči, da je en pojav vzrok drugemu. Zanemarja-
nje mladine s stališča prevzgoje je imelo za posledico, da se je ta
mladina začela vraščati v malomeščanski svet, v svet klerikalizma,
ki imata še zmeraj močne korenine, celo med osmošolci. Naš čas je
skozixrx šel skozi srca kakor vihar, ki ne vpraša za pot. Marsiko-
ga je dvignil pod oblake, marsikoga je treščil ob tla, toda z ~~mi~~
njim moramo dalje, stari časi se ne vrnejo, naj si jih ta ali oni še
tako želi nazaj. Danes je življenje težko. Kdo pravi, ~~haha~~ da ne?
Smo pač šele v jutru, mrzla je megla, ki nas obdaja, toda za njo
se skriva sonce. Pošteni ljudje ga slutijo. Res je, da človek, ki mu
za silo gre, lahko z vso pravico zahteva, da mu je bolje, toda ne
prej, dokler tudi drugemu vsaj za silo ne gre.

Mi, kar nas je mladih, gremo vse premalo sami vase. Go-
sola faksično ni organizirana. In sicer možnost, da plača članarja
no, nima pa možnosti, da pove svoje mnenje na sestanku. V nas je še

tovo, da ^{prišli} nišmo na svet samo trpet, toda tudi nexsamo plesat. Prišli smo, da delamo. In mi smo tista generacija, ki mora ustvariti trdne gospodarske temelje, zagotoviti mora potomcem dostojno življenje, kajti nič več se ne sme zgoditi, da bi naši ljudje prodajali svobodo za kruh.

Premalo je diskusij. Pa saj zanje tudi ni mesta! Mladinskih sestankov ni. Vse delo Mladinske organizacije na gimnaziji je zreducirano na skrb za Novoletno jelko. Nisva proti temu, da bi mladina ne smela z veselim obrazom v Novo leto. Le na nekaj bi rada opozorila. Kje je tista požrtvovalnost, kadar se pripravlja kakva proslava, kjer ni na programu plesa? In kakšne so naše proslave ve? Tista 29. novembra je bila zelo klavrna. Novoletna jelka je bila temeljiteje pripravljena. Za vraga, slišala sva, da je bilo kot kje v Moulin Rouge. Dekolte, šumenje, krinolin... Prekletost, še se imaš s čim tepsti! Kam je baje tako skrivnostno izginila škatlja z bonboni, naj ugibajo drugi, midva bi rada spregovorila nekaj besed o kulturnem programu. Vsekakor je zelo značilna pesem, ki se konča takole:

Osmošolci smo veseli vsi,
šola nam je španska vas,
jazz in ples nam po glavah roji,
kaj matura briga nas!

Reprezentirala je obe VIII. Pesem je sicer smešna, toda duhovita ni. Pove pa kar precej! Čeprav že najmanj dvanajst let občaskujemo šolo, nam je ta še vedno "španska vas", matura nas čisto nič ne zanima, kako tudi, saj nas je ljudstvo ~~nam~~ poslalo v šolo samo plesat! Prav gotovo so avtorji že šli kdaj v "dvoje", toda kaže, da dvojine še vedno ne poznajo. Da je živel Stritar, morda vedo, ne vedo pa, da je pri nas obračunal z apostrofom. Izrazi kot "bedak, kozel, afna" so vzeti iz terminologije nekaterih v osmi, zato nas ostale tako posploševanje žali. Razpisala sva se o tej stvari. Srbski kritik ~~Lazar Kostić~~ bi dejal krajše: "Svaka strofa - katastrofa!" Zanimivo pa je, da je pesem plod kolektivnega ustvarjanja in kot taka je edinstven primer v slovenski, če ne celo v svetovni književnosti.

Spegovorila sva o stvareh, ki jih mnogi skušajo pokriti z mernikom, ne zato, da bi naju kdo zamrzil - česar ne izključujemo - temveč zato, da jih pretresemo in začnemo z delom. Mladina na šolá faktično ni organizirana. Ima sicer možnost, da plača članarino, nima pa možnosti, da pove svoje mnenje na sestanku. V nas je še

Tone Srebrnjak:

vedno toliko srednjeveške miselnosti, da je potreben marksistični krožek. Mlad človek se mora sirk iztrgati iz obdobja starega sveta. Resnica je ena sama, to mora vedeti vsak, zlasti še izobraženec. Na sestankih naj mladina govori, kakor misli. Dvorezni nož je najbolj nevaren. Naš čas zahteva poštenih ljudi. Predavanja o marksizmu naj imajo sposobni ljudje, ki znajo z besedo seči v srce. Ne veva, kako je drugje, toda za VIII. a veva, da je kakor gozd, na zunaj zelen in tih, toda v njem se koljejo zveri. Tu se bijejo mlad de sile s starimi morda najbolj brezobzirno na vsej šoli. Toda to je poglavje zase. Vzel slevo ed nje sem.

Dalje naj se krožki pomladijo! Čudno je, da na vsej gimnaziji ni ženske, ki bi kaj objavila v dijaškem glasilu, z izjemo Danice Župančič. Dekleta naš sosednjem učiteljišču so tudi v tem pogledu daleč pred našimi, čeprav jih gimnazijke včasih gledajo zviška. Večkrat sva premišljala, kako pametno bi bilo, ko bi se ustanovil recitacijski krožek. Potem za proslave ne bi bilo treba biti v zadregi. Krožek bi šel lahko kdaj gostovat tudi v kako podjetje. Tako pa se spomnimo našega delavca samo tedaj, kadar potrebujemo sredstev za Novoletno jelko ali maturitetni izlet. Nazadnje je skrajni čas, da se dijaški običaji presejejo skozi sito današnjega časa. Septimiado naj se kar mirne duše pošlje med staro šaro.

Dejstvom poglejmo v oči, kalejdoskop treščimo vendar že enkrat ob tla! Ne gre drubače. Mi vsi, ki ne hodimo okrog z vezanimi očmi, nočemo dalje molčati, kakor tudi ne dalje zardevati samo zato, ker gremo s časom.

"Oh, deklica, ne čudi se, ne čudi,
zakaj vse dolge dni
oko se trudi,
da te na samem kje dobi."

Roko iz moje si roke izvila,
poravnala si dre las,
na steno si se naslonila,
da mesečina ti oblila je obraz.

Jaz veš sem v strahu drgetal,
ko o ljubezni sem jecljal,

Tone Srebrnjak:

V m a j u

Maj in mrak in dež prši
rahle kot je pesem,
ki mi v srcu zadrhti.
Vzel slove od nje sem.

Tu vračan ti,

kar nekdanj si

kaj prava bi

pri meni še

Maj in mrak in dež prši
rahle kot je pesem,
ki mi v srcu zadrhti.
Vzel slove od nje sem.

Tiho, tihe njen korak
v dalji že zamira...
sam sem spet in z mano mrak
poln, prepeln nemira.

Olej spet račun

lahko svoj imaš-

skupaj z nič;

basede, prazna laž.

Tone Srebrnjak:

Zdaj mi S e d a j ...
ne le še tešijo.

Če sem kdaj te žalil,
žalil nehote,
prosim, daj, oprosti
ljuba mi dekle.

Nekoč bi vša

na svetu zate dal,

zdaj temu bi

se le še nasmejaj.

Če sem kdaj ti rekel,
da imam te rad,
moral potrditi
zdaj bi tisočkrat.

France Novak:

Zbogom, dekle, ne naberi,

da sem stopil ti na pot,

ko tvoj srce v veri,

iz je srca vsepoveda.

V večeru sivem, ko veter je voljan
v otožnem zraku trepetal, srečna bodi.
sem te prijel za dlan spet na mé;
in šepetaje ti jecljal: o, me ne sodi,

"Oh, deklica, ne čudi se, ne čudi,
zakaj vse dolge dni
oko se trudi,
da te na samem kje dobi."

Roko iz moje si roke izvila,
poravnala kodre las,
na steno si se naslonila;
da mesečina ti oblila je obraz.

Jaz ves sem v strahu drgetal,
ko o ljubezni sem jecljal,

Taka ti si stala poleg blede sta se arečala. Ker pač ni-
sta gledala in v smeh te silila je moja beda.

"Pardon!"

Tone Srebrnjak:

Tu v r a č a m t i . . .

Tu vračam ti,
kar nekdam si pisala;
kaj pisma bi
pri meni še ležala.

Glej, spet račun
pred sabo svoj imaš-
vse skupaj - nič;
besede, prazna laž.

Saj davno že
sva rekla si: "Adijo".
Zdaj mrtve črke
me le še težijo.

Nekoč bi vse
na svetu zate dal,
zdaj temu bi
se le še nasmejaj.

Tone Srebrnjak:

"Skraj te ne bi več spoznal, Janez, tak mož si že postal?"
"E, kaj bi tisto..." Zamahnil je z roko. "Res me veseli, da
sem te srečal. Slovo je že tega, kar sva se nazadnje videla?
Čakaj, šest, sedem... devet let je že!" To gre čas hitro naprej!"

Zbogom, dekle, ne zameri,
da sem stopil ti na pot,
ko iskal sem srečo v veri,
da je sreča vsepovsod.

Govori s tvojim glasom, brez vsakega čustva. Videlo
se mu je, da mu to srečanje ni praveč všeč in da bi bil raje da-
leč stran. To je resnil, tudi Stane. Zar v očeh mu je ugasnil in
s tihim glasom je dejal:

"Da, devet let je vse, kar se je zgodilo medtem?"

Le pozabi spet na mé;

"Kam pa si šel potem, ko ti je mati umrla? Zskaj se nisi
vrnil na univerzo in nadaljeval študije?"

nič več, prosim, me ne sodi,
ko bom v svetu bogve kje.

Stane ga je namigljivo pogledal, kot bi mu očital, zakaj
brska po tih stvarih. S povešeno glavo je odvrnil:

Tone Markelj: in sestra so ostali sami. Nobeden še ni bil tako

velik, da bi si lahko služil kruh. Na meni je ležala skrb za dru-
žino. Moral sem Srečanju odgovoriti želji, da bi nadaljeval

študije. Ti si imel vse dovolj, nikoli si nisi boril z revščino.
Neprehotno posnela, kar se je lotil, saj ti nisva imela. Ti si
z lahoto dovršal študije, saj se ti ni bilo treba pehati za vsak-
danji kruh. In kot vidim, imel si sedaj precej dobro službo.

V parku je bilo mirno. Le tu pa tam se je kdo pojavil,
ki je hitel v službo; na vogalih cest pa se pometachi trudno in
zaspano pometali suho listje.

"To je vse lepo, toda nisem jaz kriv, če si nekateri tepci
ne zmože pomagati. - S tem ne mislim tebe, Stane. Tem, ti si imel

Tam, kjer cesta ostro zavije sta se srečala. Ker pač ni-
sta gledala in pazila na pot, sta se zaletela.

"Pardon!"

"Oprostite!"

Hotela sta že vsaksebi, ko se ustavata in se pozorno
pogledata.

"Janez, si res ti?"

"Glej ga, Stane! Že dolgo te nisem videl!"

Podala sta si roki. Janez, visok in postaven mož, je bil
elegantno oblečen, z obraza sta mu odsevala zdravje in brezskrb-
nost. Bil je utelešena moč in samozavest. Stane, dokaj manjši od
njega, je nosil preprosto obleko. Na suhi obraz so mu padali dol-
gi plavi kodri. V medlih očeh so se zrcalili sledovi trde življen-
ske borbe in grenkih ponižanj, glas pa je imel mehak, poln je bil
samozatajevanja.

"Skoraj te ne bi več spoznal, Janez, tak mož si že postal!"

"E, kaj bi tisto..." Zamahnil je z roko. "Res me veseli, da
sem te srečal. Koliko je že tega, kar sva se nazadnje videla?
Čakaj, šest, sedem...devet let je že!" To gre čas hitro naprej!"

Govoril je z močnim glasom, brez vsakega čustva. Videlo
se mu je, da mu to srečanje ni preveč všeč in da bi bil raje da-
leč stran. To je začutil tudi Stane. Žar v očeh mu je ugasnil in
s tihim glasom je dejal:

"Da, devet let. Kaj vse se je zgodilo medtem?"

"Kam pa si šel potem, ko ti je mati umrla? Zakaj se nisi
vrnil na univerzo in nadaljeval študijev?"

Stane ga je nekam čudno pogledal, kot bi mu očital, zakaj
brska po teh stvareh. S povešeno glavo je odvrnil:

"Bratje in sestre so ostali sami. Nobeden še ni bil tako
velik, da bi si lahko služil kruh. Na meni je ležala skrb za dru-
žino. Moral sem v službo in se odpovedati želji, da bi nadaljeval
študije. Ti si imel vsega dovolj, nikoli se nisi boril z revščino.
Neuspehov ne poznaš. Česar si se lotil, vse ti je uspelo. Ti si
z lahkoto dovršil študije, saj se ti ni bilo treba pehati za vsak-
danji kruh. In, kot vidiš, imaš sedaj precej dobro službo."

Janez je stal kot steber in v zadregi je vrtal s čevljem
v pesek. Čutil je, da ga Stane obtožuje in začel se je braniti:

"To je vse lepo, toda nisem jaz kriv, če si nekateri tepci
ne znajo pomagati. - S tem ne mislim tebe, Stane. Vem, ti si imel

že ob najmanjši misli zato.

nesrečo..."

Na hitro je prenehal in pogledal na uro:

"Joj, pozno je že, v službo moram!"

Stane je samo prikimal. Janez se je obrnil k njemu in skušal položiti v glas nekaj mehkebe:

"Vidim, da ti gre slabo. Na, vzemi to..."

Stisnil mu je 500 din v roke in se hitro oddaljil.

Stane je prebledel in sprva je hotel pohiteti za njim. Ustni sta se mu skrivili v bolesten nasmeh. Od svojega bivšega prijatelja je moral doživeti to ponižanje! Zdaj je berač, dobil je miloščino... V glavi mu je ključevalo, misli so mu letele skozi glavo, srce pa se mu je stiskalo v žalosti, razočaranju...

Odprl je roke, da je denar padel iz nje, nato pa počasi odšel. Šel je s koraki starca in postava mu je bila sključena.

Veter je zgrabil petstodinarski bankovec in ga zavrtel s suhim listjem v prešernem plesu...

Stane Pevec:

V r n i t e v

Kot kaplja, ki zdrsi
z drevesa v suho travo,
zgubila si se med ljudmi...

Zvečer kot prejšnje dni
sem zrl v daljavo:
veš, mislil sem, da boš prišla
kot prejšnje dni...

Bilo te ni v samoto vrta,
samo tema

je tiho mimo šla,
vsa z žalostjo zastrta...

In spet je čas zemljo vrtel
kot prej okrog osi...

Pozabil sem, čeprav ne smel
bi pozabiti, srečne dni,
ko v meni zadrževalo je srce
že ob najmanjši misli nate,

ven skozi klatno okno. Tako si sam bil vsaki drsalke, bi jih bili izdelali sami iz desek in nekih rezil. To smo ob priliki tudi storili.

Na gmajno z jugom
vrnile so se z morja ptice;
pri nas krompir za plugom
so v zemljo vlagale kmetice...
Tedaj si se vrnila,
smehljaje kakor zmeraj mi rok
v pozdrav prožila.

Veš, meni je bilo težkò,
tako težkò,
ko da bi sred otrok
stal praznih, čisto praznih rok.

Stane Pevec:

Jaz idem boju srto ovte, sku je bil poldrugo leto mlajši od mene. Sva se potikala po reki Sziesz. Topla sapica je bila napravila led pod nogo, kakor da jo je kdo za to najel. Mlahavi so objemi rok,

ki prej so strastno me objele.
O, kdo se v meni zlobno smeje,
dar prav sigurna. Ta ko skozi srce mi gre tvoj krik?
Beseda vsaka je kot pikla. Imeti eno dobrino!
Zato sem se drsal, brez zastave, bolj kot preje. največja
Prav nič sedaj se ne kesajva,
pošljiva, draga, vse spomine
med staro šaro, pajčevine...

Vsak svoji struji se predajva!
zal na površje. Moj brat mi je končno pomagal in vode... Kaj storiti sedaj? Z nekroobizno je bilo nemogoče iti domov. Nedavno je doma zaradi tega treskalo in zaplenjene drsalke so stale za vrati.

Moje drsanje
V takih okoliščinah je ostala samo ena rešitev; da se človek sli Hermann Sudermann (1857-1928) je nemški dramati. Tako se je tudi zglik in pripovednik. V svojih delih je združil je sem zaradi varnost tri momente: nemško meščansko dramo, francoski dialog in naturalistično tehniko pripovedovanja.

Prav zaradi tega je osvojil ves kulturni svet.
Najboljša njegova dela so: dramo "Cast" in "Domovina", roman "Gospa skrb" in zgodovinska povest "Mačja brv".

Niti očetova strogost, niti materina skrb nista bili kos našim strasti. Če bi nas niti zaprli, bi bili splezali

ven skozi kletno okno. Ako bi nam bili vzeli drsalke, bi jih bili izdelali sami iz desk in nožnih rezil. To smo ob priliki tudi storili.

To se je toplomer padel pod dvajset stopinj Reaumura in se je zdelo, da je nemogoče priti domov brez zmrzlih prstov in nosa, tedaj smo morali ostati v hiši, kar je povzročilo dovolj solza. Toda, sicer so nam privoščili precej samovolje. Starši so nas svarili pred tem, da se ne bi kdo vnel na ledu in če smo prišli z mokrimi oblekami domov, so padali udarci.

Po zelo estri zimi, v kateri smo zaviti do oči smeli iti samo naravnost v šolo, se je zgodilo nekega dne; da je pihala toplejša sapica; minus 16° Reaumura - skoraj kakor v juliju. Tedaj nas seveda ni nič več zadržalo.

Jaz in moj brat Otto, ki je bil poldrugo leto mlajši od mene, sva se potikala po reki Sziesz. Topla sapica je bila napravila led pred nama gladak kot zrcalo, kakor da jo je kdo za to najel.

O nesreči in nesigurnosti seveda ni bilo govora. Vendar so bila na vsaki deroči vodi muhasta mesta, ki niso bila nikdar prav sigurna. Ta mesta so bila najbolj znana domačinom pa tudi jaz sem jih spoznal. Štorasti mraz je pač moral imeti eno dobrotno! Zato sem se drsal, brez vsakega ozira, naravnost proti največji globini in sem se zavedel šele, ko sem bil obdan s kosi ledu, ki so se odlomili in plavali po vodi.

Če bi bil zalet le malo močnejši, se ne bi več prikazal na površje. Moj brat mi je končno pomagal iz vode... Kaj storiti sedaj?... Z mokroobleko je bilo nemogoče iti domov. Nedavno je doma zaradi tega treskalo in zaplenjene drsalke so stale za vrati.

V takih okoliščinah je ostala samo ena rešitev; da se človek sleče, obesi obleko na drevo in čaka, da se posuši. Tako se je tudi zgodilo. Brat mi je pomagal sneti drsalke. Čevlje sem zaradi varnosti obdržal, a plašč, suknjič in hlače so se kmalu gugali, obešeni na bližnji veji.

Od srajce je po nekaj trenutkih nehalo kapljati. To je bil že lep uspeh - in topla sapica mi je prijetno pihljala okoli trepetajočih nog.

Da, tako sem stal in hrepeneče gledal potek sušenja, ki je šlo proti pričakovanju hitro in po sreči.

Hlače so izgledale že popolnoma suhe; vendar če sta se hlačnici dotaknili druga druge, sta dajali od sebe šum, kakor če bi drgnil kamen ob kamen.

To se je zdelo nama skrivnostno.

"Jaz jih bom rajši oblekel", sem rekel bratu. Toda, ko sem hotel željo spremeniti v dejanje, se je v najin strah zgodilo, da sta bili obe strani tako trdno zmrznjeni skupaj, kakor da bi se zrasli v en kos. Z drsalkami sva jih raztolkla na dvoje, da so tvorile dve cevi, ki sta brez vsake pomoči stali na ledu kot dva moža. Zlezal sem v ti dve cevi, prav tako v rokave, ki sva jih s silo razdružila in potem sva odšla domov. Brez da bi zagotavljajal, mi bo vsak verjel, da sva tekla.

Mama je ravno prižgala luč in je naju pogledala s površnim zanimanjem.

"Ali ni bilo premrzlo?", je vprašala.

"Ah bilo je čudovito!", sem odgovoril in bil vesel, da ni izpraševala dalje.

"Če bom sedaj sedel na topli peči", sem mislil, "bo obleka do večerje suha".

Torej v redu. Zavrnil sem mlačno kavo, da ne bi izgubil nobene minute in se trdno tiščal vročih pecnic.

Okoli mize se je začelo večerno družinsko življenje. Mama je sedela sklonjena nad šivanjem, stara mati je pletla in oba brata - najmlajši še ni bil tako daleč - sta kprepostno delala domače naloge.

Medtem sem jaz na peči in trepetal.

Tedaj se je zgodilo, da je iz maminih rok padel kos blaga. Ona se je pripognila - pripognila se enkrat in njen pogled se ni nič več odmaknil od tal.

"Kaj je zopet to?", je vprašala kazaje na prasko v deski, v katero je curil ozek, temen potoček. Prst se je počasi dvignil in sledil smeri potočka do njegovega izvira, ki ni bil nikjer drugje kot na peči in se je nahajal ravno tam, kamor sem jaz položal svoje noge.

Mama je vstala in šla naravnost k meni. Njeje skrbne roke so tipale vzdolž mojega telesa in tedaj je bilo konec moje skrivnosti.

Toda tedaj ni bilo udarcev, nikoli ni bilo zato zmerjanja. Hitro so me posadili v posteljo, dobil sem bezgovega čaja in naslednje jutro sexni nič zgodilo.

Prevod iz nemščine.

Prof. J. Kolenc:

Prof. J. Kolenc:

Poznal sem Po d o i k a n j i c l a b a , n e ž n a ,
o b r a z j i d r o b e n , v e d n o n a s t o j a n ,
k o r n a k V s a k v e č e r
i n k o p o d t v o j i m s e m o k n o m , v e ž n a ,
p o g l e d d a m i s a m o t o b o l e s t i
j e v s t r a n u d a n n i t i p o b e r d a n !
p o l j u b i n e m i r .

V s a b i j a v i d a z a t a n i p r e o r a l a
o k o l i Č r i č k o v č r i - č r i ,
i n s e v e t r o v š e p e t a n j e
i n p r o p a j a p o m l a d n o p o l n o č .
P o t e m V r b a ž a l u j k a s a m o
p o z d r a v a v a s e z a p r t a x x x , n i v e d v a t a l a ,
i n š e v s e n c i m r k o b n i
m o l č i .
" N e b e d i m i d , d a t u b o m u m r l a ! "
L e t a k o G l e j , k e r h o č e m ž i v e t i , d r l a :
v s a k s i v e č e r
i n z e d a v s a j x x t e g a p o l j u b a ž e l i m .
p o z a b i t a b o l e č i n a n a m s t o j i
k o t s p e t p r e b u j e n a m n o v z a p r e p a š č e n ;
l a k o s k r i t e m u v s e n c i
l j u d j e v r b e ž a l u j k e ,
l a h k o p r e d r a g a , v s o n o č
s a j p o t m i d o j u t r a s v e t l i .

France Novak:

K o s e m d a v i š e l o d t e b e . . .

S p o l j a j e m e g l a p o l z e l a
t i h o m o m o m e n e , t i š e ,
t i š e k o t o b l a k h i t i , m e d h i š e
s i v e , g o s t e s e s p l a z i l a ,
d v i g n i l a s e , j i h o b j e l a ;
t a s r e b r n a m e h k a s v i l a
m e n i j e o č i z a p r l a ,
t v o j o h i š o m i z a s t r l a ,
k o s e m d a v i š e l o d t e b e .
v s a n o u p r a s e , k o t n a h o t e l n e k d e
v h i š o , t a k v r a t a n a n o č m i p o t r e s a .

Prof. J. Kolenc: eskev so zidu ljubeče se sklanja,
kot bi daljših nekoga pozdrav,
ki se **N i n a** iz daljših daljav
Poznal sem jo... Bila je plaha, nežna,
obraz ji droben, vedno nasmejan,
korak drseč
in ko stopila je med vrata vežna,
pogled proseča, kot nekaj se le - mami.
je v strahu dahnil: Dober dan!

Vse njive je zrokami preorala
okoli po vaseh
in vse otroke prezibala
in pri mrličih čula vseh.
Potem je legla v hlevu, ni več vstala,
pozdrav za te in one naročila
in še na slami zaprosila:
"Ne bodi huđ, da tu bom umrla!"
Le takrat ji v oči je solza udrla.
In zdaj njen grob s koprivami zaraščen
pozabljen v kotu nem stoji
kot nad bogastvom kamnov zaprepaščen;
le ko nanj mečejo smeti,
ljudje vedò:
lahko,
saj **Nina** v njem leži...
Prišla sem, da te poljubim na čelo,

Prof. J. Kolenc:

ali kako ti je, dragi, umrlò
resno in zrak ti oko,
lice je blede, v boleati razjele.
B a l a d a
Noč je in v kuhinji vase strmim,
zrak po prostoru mrliško diši,
in zlo mi nevere v vse misel teži,
v prazno kot obraz mrliški bolčim.
Veter ječi okoli voglov,
kakor bi zemlja odprla se nema,
tuli prek gmajn, v vejevju pojema,
kot da bi ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ prosil nekdo si domov.
Stane Pevec: v vrtu ostanke jeseni pretresa,
kakor zorati bi želel zemljo,
v okno upre se, kot bi hotel nekdo
v hišo, tak vrata na noč mi potresa.

Breskev ob zidu ljubeče se sklanja,
kot bi dajala nekemu pozdrav,
ki se je vrnil iz daljnih daljav
letih po dolgih in boža, z njo sanja.
V hlav si odpre in krava se vzdrami
in jo spozna, njem čujem maket,
v kurnice gre, tam kokošji šepet,
vzpenja se pes, kot nekdej se le - mami.

Veter ječi, veter drhti,
kaj si ti, mama? ... Le burja

"Prišla sem, dragi, iz naše dežele,
predpomlad, v grobu je čutim, je tu,
zemlja prepolna je soka medu,
v meni vse sile so zemske vzdrhte.
Treba bo vrt že, predragi, zorati,
trto obrezati, breskev vzrediti
pūkam spet treba bo dati valiti,
kravo pa k plemenu treba bo gnati.

"Dragi, si lačen? Zato sem prišla.
Kdo ti kosilo, večerjo zdaj skuha?
Sam si... na mizi ni videti kruha,
ognja v ognjišču ni ... Mraz in tema.
Prišla sem, da te poljubim na čelo,
ali kako ti je, dragi, mrzlo
resno in zmračeno zdaj ti oko,
lice je blede, v bolesti razjelo.
Ker sem umrla, si ~~z~~ hud zdaj na mamu
in te kot dete pustila tak samo?"

Veter ječi,
veter drhti,
mama v njem joče.

Stane Pevec:

V j e s e n i
Tako ves siv
je danes svet okrog
in čudno majhen:
z dlanjo bi ga pokrtil!

Nad poljem
sameten ptic beži,
beži kot obstreljen...
Voz listja
pelje kmet z volmi,
ves z blatom oškropjen.

Glasilo

Literarno

časopis

Dežuje... Zemlja v mraku
zdi kot ognjišče se brez zubijsa,
steza vsa mokra, brez stopinje
se med ozarami izgubijsa.
Nikjer glasu... Le burja
se trga iz objema mokrih vej;
vsa mrzla k meni se privija,
kot bi prosila: "Malo me pogreji!"

Sred brazd bi v zemljo živ
s semeni se zaril...

Nad mano bi vihar zdivjal,
zamedel sneg ~~xxx~~ ^{na} zemljo, s snegom bi poljè
tam v zasneženem gozdu se ^{gimnazija} izrjul.

Jaz bi ga komaj čul...

Ko v žile bi mi sok zaplal
iz sladkih dojk zemljè,
s semeni spet sred njiv
bi med škrančki vzklii.

Stane Pevec:

Epigram

Zakaj iz VIII. dame
šle kozle past so na Barnas?
Ker sola jim je španska vas,
kot so dejale same.

Štev. 2.

1955

Lelo 3.

IZDAL "LITERARNI KROG" NA GIMNAZIJI NOVO MESTO

Opredil: Ljudmila Marjan

Štrel: Pevec Stane

Novo mesto, 7. decembra 1955.

